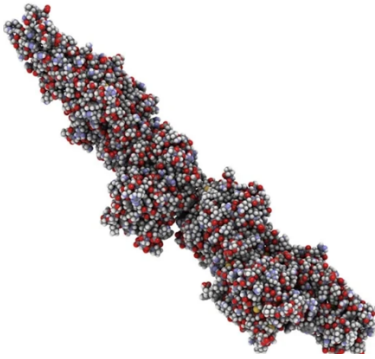

D-dimer – kort

04.05.23. Preben Joffe, lægelig direktør, Biosynex Nordic A/S, speciallæge i intern medicin & nefrologi

Hvad er D-dimer?

- D-dimer er et proteinfragment i blodet, som forekommer efter at ens fibrinolyse har nedbrudt en blodprop hvorfor D-dimer ses forhøjet ved øget dannelse og nedbrydning af fibrin, som ved trombedannelse.
- Synonymer for D-dimer: fragment D-dimer og fibrin degradation fragment.

Hvorfor måle D-dimer?

- D-dimer måles ved mistanke om venøs tromboembolisk sygdom (dyb venetrombose eller lungeemboli) idet D-dimer forekommer i forhøjet niveau i blodet som et nedbrydningsprodukt af krydsbundet fibrin pga. trombedannelse.
- Ved aktivering af koagulationssystemet dannes således fibrin, som bindes i fibrinkoaglet og siden nedbrydes - og hvor fibrin D-dimer er et specifikt nedbrydningsprodukt af denne proces.

Hvor ses forhøjet D-dimer?

Grænseværdien for normal D-dimer stiger med alderen og hos gravide med ca. 40% for hver trimester. Forhøjet værdi ses ved følgende tilstand i alfabetiseret orden:

- Atherosclerose (akut aortadissektion, hjertesvigt især med pleuraeffusion)
- *Dyb venetrombose og/eller lungeemboli*
- Dissemineret intravaskulær koagulation
- Genetiske lidelser
- Graviditet og fødsel
- Immobilisation
- Infektion og inflammation – især COVID-19
- Leverinsufficiens
- Maligne lidelser
- Medikamentelt induceret – P-piller

- Nyreinsufficiens
- Overvægt
- Postoperativt, traumer
- Rygning

Hvor mange får venetromboser?

- Ca. 10.000 får årligt venetromboser i Danmark - omtrent ligeligt fordelt mellem køn og meget sjældent hos børn.
- Forekomsten stiger fra 1 pr. 10.000 årligt blandt teenagere til 1 pr. 300 årligt hos 80-årige.
- Ca. 1/3 med venøs thromboembolisk lidelse vil indenfor de følgende 10 år opleve en fornyet episode.

Hvad er årsagen til dyb venetrombose?

Talrige - de vigtigste er:

- Større operationer især i hofte og knæ
- Mangelfuld brug af benenes muskler
- P-piller
- Graviditet
- Dehydrering
- Alvorlige legemstraumer.

Hvilken enhed og referenceværdi bruges?

- De fleste vurderes D-dimer $< 0,5$ mg/l FEU (fibrinogen-ækvivalent-enhed) som normal.
- Referenceinterval/kliniske beslutningsgrænser (harmoniseret i Region H.) er:
  - 0-55 år: $< 0,5$ mg FEU/L
  - 56-65 år: $< 0,6$ mg FEU/L
  - 66-75 år: $< 0,7$ mg FEU/L
  - > 75 år: $< 0,8$ mg FEU/L
  - Alders-korreleret cut-off = $\text{age} \times 0.01 \text{mg/l}$.

Hvordan tolkes D-dimer?

- Normalværdi kan udelukke lungeemboli.
- D-dimer hos ældre eller ved komorbiditet kan give falsk positive værdi.
- Med særlig omtanke hos gravide.